Towards Modern Slavic Studies

Jasminka Delova-Siljanova

FRAZEOLOGIE – POJETÍ A MOŽNOSTI PŘEKLADU

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

Tato publikace je spolufinancována Evropskou komisí v rámci programu Erasmus+. Tato publikace odráží názory autorů a Národní agentura a Evropská komise nejsou zodpovědné za jakékoli použití informací, které obsahuje.

PUBLIKACE ZDARMA

[J. Delova Siljanova], licence: CC BY-NC-ND 4.0 (odkaz: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl)

Skopje 2022

Přednáška + cvičení, 7 setkání x 135 minut (3x45 min.)

Model práce: prezenční / distanční / hybridní výuka

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

OBSAH

1. ZÁKLADY FRAZEOLOGIE 4

2. FRAZEOLOGIE A JAZYKOVÝ OBRAZ SVĚTA 6

3. KONTRASTIVNÍ FRAZEOLOGIE 8

4. PŘEKLAD FRAZEMŮ I 9

5. PŘEKLAD FRAZEMŮ II 11

6. FRAZEOLOGIE A KORPUS 14

7. FRAZEOLOGIE A FRAZEOGRAFIE 16

INFORMACE 17

LITERATURA 18

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

1. ZÁKLADY FRAZEOLOGIE		Čas (min.)
Základní otázky a cíle výuky	Co to je frazém? Jak často se frazémy používají? Učili se studenti o frazémech ve škole? Věnovali se jim během studia cizích jazyků? Které frazémy nejčastěji používají? Uvědomí si, že je používají? Hlavním cílem výuky je seznámit studenty se základními poznatky z oblasti frazeologie. Co je frazeologie, jaké jsou základní frazeologické termíny a pojmy. Studenti se seznámí s teoretickými aspekty pro další každodenní použití v mateřském a cizím jazyce, při překladu a práci s jazykem (mateřským nebo cizím).	
Uvedení do problematiky	Úvod do předmětu. Představení základních frazeologických pojmů a termínů, seznámení s významem frazémů a jejich užití. Učitel seznamuje studenty s obsahem kurzu, způsobem, jakým bude probíhat výuka, co se od studentů očekává, rozdělením témat, která se budou v hodinách probírat. Způsob práce a doporučená literatura, způsob hodnocení předmětu a co by učitel od žáků očekával. Na začátku kurzu se také pracuje na integraci skupiny a na vzájemnému představení účastníků semináře. V případě, že se jedná o skupinu, která se měla šanci potkat v jiných kurzech, integrace probíhá například představením očekávání studentů od kurzu.	20
Hlavní aktivita	Prezentace a přednáška: Definice a předmět frazeologie. Místo frazeologie mezi ostatními disciplínami lingvistiky, předmět jejího zkoumání a teoretické základy; Základní pojmy frazeologie; Určení toho, co je slovní spojení v užším, širším a nejširším smyslu slova. Prezentace základních studií frazémů v české, polské a makedonské lingvistice. Dělení frazémů dle komponent: somatická zoonyma, přírodní jevy atp.	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Studenti jsou rozděleni do malých skupin. Každá ze skupin dostane určitý materiál, který potom prezentuje druhé skupině. Studenti tak získávají znalosti o dělení frazémů dle komponenty: zoonymické, somatické atd. Během této práce ve skupinách by měl každý ze studentů najít a uvést příklad takových idiomů ve svém mateřském jazyce. Každá skupina pak prezentuje své závěry. Na aktivitu navazuje diskuse na téma frazeologie a beseda o tom, jak studenti chápou pojmy frazémů v užším a širším smyslu. Každý (studenti a vyučující) se podělí o své zkušenosti s používáním idiomů v každodenním životě.	
Ukončení výuky	Vyučující formuluje závěrečné teze na základě probrané látky. Rozhovor o dosavadní poznatcích z této oblasti. Společně shrnutí závěrečných poznámek. Před koncem hodiny otázka pro studenty, co se dnes na hodině naučili, a podnět k přemýšlení o tom, kdy, jak a kolik frazémů používají v běžném hovoru.	15
Další kroky	Prezentace materiálu na další hodinu. Informace o tom, kde mohou najít materiál k přípravě na další lekci.	10
Potřebný materiál	Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

2. FRAZEOLOGIE A JAZYKOVÝ OBRAZ SVĚTA		Čas (min.)
Základní otázky a vzdělávací cíle	Co je to jazykový obraz světa? Cílem hodiny je seznámit studenty s různými směry v přemýšlení o frazeologii a najít odpovědí na otázky: Jak člověk vnímá svět kolem sebe? Reflektuje ho prostřednictvím jazyka? Co je antropocentrismus? Je jazyk antropocentrický? Odráží se způsob našeho myšlení v jazyce?	
Uvedení do problematiky	Otázka na studenty: Setkali se s pojmem „jazykového obrazu světa"? Mohou to vysvětlit? Prezentace a analýza různých přístupů a teorií ve studiu a interpretaci frázémů. Diskuse se studenty o jejich názoru na to, zda by měli znát frazémy nejen ve svém vlastním jazyce, ale i v jazyce, kterému se učí. Potřeba znalosti této lexikální vrstvy.	20
Hlavní aktivita	Učitel prezentuje různé přístupy ke studiu frazeologie, zájem studentů směruje zejména na témata: Kognitivní přístup ke studiu frazeologie. Prezentace jazykového obrazu světa interpretovaného prostřednictvím frazémů. Představitelé tohoto přístupu v polské, české a makedonské frazeologii. Lingvokulturologický přístup ke studiu frází. Etnolingvistický přístup ke studiu frazeologie. Studenti se rozdělí do menších skupin, každá ze skupin si zvolí jeden z výše zmíněných přístupů a zpracuje určitý počet frazémů. Každá skupina analyzuje stejný fond frazémů, ale z hlediska odlišného teoretického přístupu. Následuje prezentace výsledků cvičení a výměna názoru.	90
Ukončení výuky	Závěrečné postřehy o teoretických přístupech ke studiu frazémů. Studenti vyjadřují svůj názor na různé přístupy, na to, který přístup na nich zanechal největší dojem a který přístup by si samý vybrali při studiu frazémů. Společně se na tabuli zapisují směry a jejich základní charakteristiky.	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Další kroky	Diskuse. Každý ze studentů uvádí příklady ze svého jazyka a společně vymýšlí ekvivalentní frazém v různých slovánských jazykách. Srovnání významu frazémů ve všech uvažovaných jazycích. Srovnání jazykového obrazu světa, který v sobě tyto frazémy nesou. Příprava na další hodinu. Každý student by měl najít ve svém vlastním jazyce text bohatý na frazémy.	10
Potřebný materiál	Bartmiński,Jerzy (2009): Punkt widzenia, perspektywa, językowy obraz świata. In: Jerzy Bartmiński, *Językowe podstawy obrazu świata*. Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 76–88. Janovec Ladislav. 2021. *Svět v obrazech a ve frazeologii II. World in Picturesand in Phraseology*. Pedagogická fakulta UK Vaňková Irena. *Nádoba plná řeči (Člověk, řeč a přirozený svět*), Karolinum Press 2014. Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

3. KONTRASTIVNÍ FRAZEOLOGIE		Čas (min.)
Základní otázky a cíle výuky	Co je to kontrastivní frazeologie? Existují stejné frazémy ve všech jazycích? Jaký je důvod odlišného frazeologickéh o fondu jazyka? Proč je to jinak? Jak lze frazémy analyzovat srovnáním mezi jazyky? Cílem semináře je, aby studenti začali kriticky přemýšlet ve smyslu porozumění frazémům, aby byli schopni rozliš ovat mezi nuancemi významů stejných nebo podobných frazémů v několika jazycích.	
Uvedení do problematiky	Hlavním cílem je, aby studenti lépe porozuměli významům frazémů v různých jazycích. Prezentace kontrastivní frazeologie a jejích kulturně-historických aspektů. Místo kontrastivní frazeologie v současné lingvistice. Různé možnosti studia kontrastivní frazeologie. Diskuse. Studenti vyjadřují své názory a pohledy na tuto problematiku. Diskuse je úvodem k hlavní aktivitě semináře.	20
Hlavní aktivita	Prezentace studií z oblasti kontrastivní frazeologie v makedonské, polské a české lingvistice. Různé komunikační aspekty používání frazémů. Porovnávání frazémů podle významu v různých jazycích, srovnání způsobu, kterým se v jednotlivých jazycích dochází ke stejnému významu, vnímání odlišného / stejného jazykového obrazu v každém jazyce, způsobu utváření myšlenky vyjádřené jazykem / frazémem. Metoda „world café“. Studenti přemýšlejí o tématech stanovených ve třídě a jsou vedeni k tomu, aby nacházeli příklady a zkušenosti ze svého vlastního jazyka. Měli by zvýraznit určitý počet frazémů ve svém vlastním jazyce a poté je přiřadit k frazémům se stejným významem v jiných jazycích. Tato metoda podporuje kritické myšlení studentů a schopnost porovnávat frazémů podle významu a formy. Kreativita studentů je také podporována v procesu hledání frazémů v různých jazycích, které jsou ekvivalnetní frazémům v jejich vlastním jazyce.	90
Ukončení výuky	Závěrečné poznámky o způsobech kontrastivního studia frazémů. Zdůraznění významu kontrastivního studia při výuce cizích jazyků, práci s vlastním jazykem a s cizím jazykem, ale i při překládání.	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Diskuse o zkušenostech studentů s frazémy v jejich mateřském jazyce a v jazyce, který studují/studovali. Anketa o předmětu, co se jim líbí, co by změnili, co by se chtěli naučit.	
Další kroky	Diskuse. Analýza ankety, aktivní diskuse o studentských odpovědích. Rozhovor o různých způsobech srovnání frazémů v různých jazycích. Otázky k zamyšlení na příští hodinu: Jak by vyřešili problémy, které vyplynou při překladu frazémů.	10
Potřebný materiál	Bąba S., *Twardy orzech do zgryzienia czyli o poprawności frazeologicznej*, Poznań 1986. Bachmannová, J. - Suksov, V.: *Jak se to řekne jinde: česká přísloví a jejich jinojazyčné protějšky.* Knižní klub, Praha 2007. Mrhačová Eva - Ponczová Renáta *: Lidské tělo v české a polské frazeologii a idiomatice*, Tilia, Ostrava, 2004. Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Studenti dostanou od vyučujícího k prostudování výklad nové látky, ve formě: – Videolekce natočená přímo vyučujícím – Předpřipravený online studijní materiál – Text k přečtení – Vypracování rešerše, vyhledání dostupných informací	

4. PŘEKLAD FRAZEMŮ I		Čas (min.)
Základní otázky a vzdělávací cíle	Cílem semináře je seznámit studenty se specifiky úspěšného překladu a seznámit je se základními principy překládání frazémů. Kromě teoretických aspektů překladu, měli by umět i prakticky překládat frazémy.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Otázky: Co znamená dobrý překlad? Jaké aspekty pokrývá? Dá se frazém, resp. jeho význam, přeložit? Jak rozpoznat frazémy v textu? O kterém překladateli lze říci, že udělal dobrý překlad? Jak to lze vyhodnotit?	
Uvedení do problematiky	Vyučující seznamuje studenty s překladatelskými teoriemi a přístupy se zvláštním důrazem na překlad frazémů. Vyučující představí základní překladatelské strategie při překladu frazémů. Tyto aktivity jsou přípravou na hlavní aktivity semináře.	20
Hlavní aktivita	Studenti na předchozí hodině dostali podklady k přípravě na tuto hodinu, která proběhne metodou "převrácená třída". Témata: Význam překladu. Různé typy překladu. Funkce a role překladu v moderní komunikaci. Prezentace hlavních teorií překladu. Zvláštní důraz na překlad frazémů, teorie a studie o způsobu překladání v makedonské, polské a české frazeologii. Přehled dalších slovanských (i neslovanských) teoretiků. Roman Jakobson, Walter Benjamin a kol. Význam praktického použití překladu frazémů, význam překladu frazémů zejména v literárním překladu. Hodina začíná diskuzí o tom, co se studenti naučili před hodinou. Vyučující odpovídá na dotazy studentů týkající se obsahu výuky, zejména proto, aby si ujasnili, pokud někomu zůstane něco nejasné. Poté, co vyučující dospěje k závěru, že studenti tuto látku zvládli, začíná další aktivita. Studenti dostávají texty, se kterými mohou na základě probrané látky pracovat. Nácvik a aplikace metod, se kterými se seznámili během přípravy na hodinu. Mohou se také rozdělit do menších skupin a úkoly řešit společně. Je třeba analyzovat překlad již zadaného textu. Se znalostmi o typech a směrech překladu by měli přeložený text analyzovat a odhalit úspěšná řešení překladů, odhalit chyby v překladu a poskytnout vlastní řešení.	90

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Skupiny si vzájemně prezentují závěry, ke kterým dospěly. Je zahájena diskuse o tom, co bylo prezentováno na hodině.	
Ukončení výuky	Závěrečné poznámky. Studenti vyplňují dotazník o znalostech, které získali v této přednášce. Případně kladou otázky. Sdílejí své názory na dané otázky.	15
Další kroky	Učitel vybízí studenty, aby si sami našli text, který je přeložen do jejich mateřského jazyka a aby tento překlad analyzovali. Mezi studenty se tak rozvíjí kritické myšlení při analýze textu a pomáhá jim snáze se vypořádat s textem, který musí přeložit. Získávají nové znalosti a dovednosti pro kritické čtení textu.	10
Potřebný materiál	Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

5. PŘEKLAD FRAZEMŮ II		Čas (min.)
Základní otázky a cíle výuky	Rozvoj kritického myšlení k vyhodnocení vhodného překladového ekvivalentu z jednoho jazyka do druhého. Poukazuje se na důležitost správného výkladu slovních spojení v textu, aby bylo možné je zachovat. Jsou uváděny příklady z překladové analýzy, kde se objevují chybné překlady frazémů, nesprávný přenos autorovy informace.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Uvedení do problematiky	Otázky na studenty: Jak probíhala analýza textu? K jakým závěrům došli? Přeložil překladatel text úspěšně? Jaká překladová řešení by použili při překladu stejného textu? Cílem analýzy překladu bylo rozvíjet u studentů schopnost samostatně najít vhodný překladový ekvivalent z jednoho jazyka do druhého.	20
Hlavní aktivita	Vyučující seznamuje studenty s analýzou překladu literárního díla se zvláštním důrazem na frazémy. Hodina probíhá metodou „sněhová koule“. Studenti se rozdělí do menších skupin, v každé skupině navzájem vymění své poznatky a závěry, ke kterým došli při samostatné analýze textu. Každá skupina vymění společné závěrečné ponámky s druhou skupinou. Poznámky se pišou na tabuli a společně se komentují. Studenti při práci s textem by měli být schopni podat: - komentář - názor - hodnocení překladu - stupeň přeložitelnosti - interpretace sémantiky - rozdíly ve struktuře s cílem zachytit vhodný překlad.	90
Ukončení výuky	Uvádějí se závěrečné postřehy ze cvičení a z jazykovou analýzu daného textu. Předchozí znalosti v této oblasti jsou porovnány se znalostmi získanými po semináři. Učitel formuluje základní teze, které se týkají analýzu překladu. Společné poznámky na tabuli. Kladou se otázky na dané téma z oblasti překladů. Klade se důraz na význam výuky frazémů v studijním jazyce.	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Další kroky	Závěr lekce. Rozhovor se studenty o způsobech překladu frazémů. Diskuse. Studenti se sami zamýšlejí nad realizovanými tématy z hlavní aktivity a hledají příklady z vlastní jazykové praxe.	10
Potřebný materiál	Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

6. FRAZEOLOGIE A KORPUS		Čas (min.)
Základní otázky a cíle výuky	Kolik se dnes v jazykovědě a překladu používají moderní technologie? Které? Jak často se využívají elektronické slovníky? Co je to jazykový korpus? Co jsou paralelní jazykové korpusy?	
Uvedení do problematiky	Práce s moderními technologiemi. Využití elektronických slovníků a jazykových korpusu. Představení možností elektronických databází, jež se dají k překladu využít. Možnosti a způsoby vyhledávání frazémů pomocí korpusu. Interaktivní prezentace tématu, studenti se podělí o své zkušenosti s prací s elektronickými zdroji.	20
Hlavní aktivita	Prezentace a přednáška vyučujícího, moderovaná/řízená diskuse (prezentace vlastních zkušeností). • Pojem o jazykovém korpusu, druhy korpusů, vývoj, použití, význam. • Prezentace korpusů v jednotlivých jazycích a práce s nimi. • Intercorpová prezentace. • Bilingvní korpus. • Vyhledávání frazémů. • Variabilita frazémů. • Diskuse na dané téma a nabyté znalosti. Studenti se dělí do menších skupin. Každá skupina dostane úkol, který lze dohledat v korpusu, přičemž se dbá na způsob hledání, na rychlost a přesnost. Každá skupina poté sdělí vlastní zkušenosti. Vyučující hodnotí aktivitu studentů.	90
Ukončení výuky	Rekapitulace probrané teorie. Shrnutí postupů v práci s elektronickými slovníky a s jazykovým korpusem. Vyhody použití moderní technologie.	15

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Další kroky	Příprava na další hodinu. Každý ze studentů by si měl připravit určitý fond frazémů ve svém jazyce a v jazyce, který studuje.	10
Potřebný materiál	Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor. Možnost - počítač pro každého studenta. www.korpus.cz http://drmj.eu/ http://nkjp.pl/ https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:hledani_frazemy https://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:intercorp http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4064	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

7. FRAZEOLOGIE A FRAZEOGRAFIE		Čas (min.)
Základní otázky a vzdělávací cíle	Co to je slovník? Je pravda, že slovník je nejlepším přítelem překladatele? Jaké druhy slovníků existují? Jaké jsou frazeologické slovníky? Jak by měl vypadat frazeologický slovník?	
Uvedení do problematiky	Prezentace jednojazyčných a dvojjazyčných frazeologických slovníků v českém, polském a makedonském jazyce. Práce se slovníky tohoto typu a správné posouzení použitého frazému v textu. Učitel odpovídá na konkrétní otázky, které se týkají frazeologických slovníků.	20
Hlavní aktivita	Práce s korpusem. Význam korpusu a lexikografie. Pravidla pro přípravu frazeologického slovníku – jednojazyčného i dvojjazyčného – pomocí korpusu. S pomocí korpusu a dosud nabytých znalostí prakticky využít pro tvorbu vlastního dvojjazyčného slovníku. Skupinová práce a příprava frazeologického materiálu. Závěrečná práce tohoto semináře: malý frazeologický slovník. Studenti společně vytvoří určitý počet frazémů, určí jejich význam, a pomocí jazykového korpusu najdou odpovídající příklady. Prezentace připraveného frazeologického slovníku. Shrnutí dosažených znalosti z této oblasti.	90
Ukončení výuky	Diskuse. Rekapitulace probrané teorie. Shrnutí základních pojmů tykající se frazeologických slovníků. Studenti opakují klíčová slova, zapisují je na tabuli.	15
Další kroky	Závěrečné poznámky. Zhodnocení znalostí získaných v tomto kurzu. Shrnutí dojmů, co se dozvěděli, co se jim líbilo, co jim chybělo, co by se chtěli dozvědět více.	10
Potřebný materiál	Prezentace k přednášce v PowerPoint; technika: PC/NB, datový projektor.	
Poznámky	Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

INFORMACE

Cílem předmětu je seznámit studenty se základy znalostí o frazeologii, rozvíjet schopnost rozpoznávat frazeologické vztahy v ústních projevech a psaných textech, rozvíjet schopnost rozpoznávat frazeologické chyby a chápat procesy jejich vzniku.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Znalosti: 1. student zná základní pojmy frazeologie; 2. žák zná určitý počet frazeologických vztahů.
Dovednosti; student je schopen: 1. rozpoznat frazeologické vztahy v ústních výpovědích a psaných textech; 2. správně používat frazeologické složeniny; 3. rozpoznat frazeologické chyby; 4. student rozumí procesům tvorby frazeologických chyb.
Osobní a sociální kompetence: 1. formování jazykové citlivosti a povědomí, zejména pokud jde o frazeologii.

LITERATURA

Bąba S., Liberek J., *Słownik frazeologiczny współczesnej polszczyzny*, Warszawa 2002.
Bąba S., *Twardy orzech do zgryzienia, czyli o poprawności frazeologicznej*, Poznań 1986.
Bachmannová, J. - Suksov, V.: *Jak se to řekne jinde: česká přísloví a jejich jinojazyčné protějšky*. Praha: Knižní klub, 2007.
Bartmiński, Jerzy (2009): Punkt widzenia, perspektywa, językowy obraz świata. In: Jerzy Bartmiński, *Językowe podstawy obrazu świata*. Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 76–88.
Bartmiński, Jerzy. *Jazyk v kontextu kultury*. Karolinum, Praha 2016.
Bartoszewska, Janina, Mokienko, Valeriĭ Mikhaĭlovich, Walter, Harry: *Frazeologia słowiańska i inne płaszczyzny systemu językowego*. Gdańsk 2004.
Benešová, Michala, Renata Rusin Dybalska, Lucie Zakopalová. *Tvůrčí překlad ve výukovém procesu na polsko-českém příkladu*. Karolinum Press, Praha 2014.
Čermák, F, Jan Kocek. *Mnohojazyčný korpus InterCorp: Možnosti studia*. Nakladatelství Lidové noviny – 2010.
Čermák, F, Jiří Hronek. *Slovník české frazeologie a idiomatiky 2: Výrazy neslovesné*, Leda, Praha 2009.
Čermák, F, Jiří Hronek. *Slovník české frazeologie a idiomatiky 3: Výrazy slovesné*. Leda, Praha 2009.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Čermák, F. Poznámky k tvorbě slovníku na základě korpusu / Notes on Compiling a Corpus-Based Dictionary. Jazykovědný časopis 64(2):133-150, 2014.

Čermák, F.: *Frazeologie a idiomatika česká a obecná*. Praha, 2007.

Dinžíková, I. *Poznanie interkultúrneho aspektu pri preklade frazém*. Univerzita Komenského v Bratislave Philologia XXIV_2

Dobríková, Mária a kol. *Jihoslovanská frazeologie kontrastivně*. Masarykova univerzita, Brno 2017.

Dziamska-Lenart G. Frazeografia polska. Teoria i praktyka. Filologia Polska. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2018.

Hebal-Jezierska, M. (ed.). *Praktyczny przewodnik po korpusach języków słowiańskich*. Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 2014.

Hejwowski Krzysztof. *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

Hnátková, Milena. Značkování frazémů a idiomů v Českém národním korpusu s pomocí Slovníku české frazeologie a idiomatiky. „Slovo a slovesnost“, 63 (2002), nr 2, s. 117-126.

Chlebda W., *Elementy frazematyki. Wprowadzenie do frazeologii nadawcy*, Opole 1991.

Chlumská, L. (2014). Není korpus jako korpus: Korpusy v kontrastivní lingvistice a translatologii. „Časopis pro moderní filologii“, 96(2), s. 221–232.

Jadlovský, Tomáš. K otázce překladu frazémů bez slovníkových ekvivalentů (na příkladu češtiny a ruštiny). „Opera Slavica”, XIX, 2009, nr 4, s. 10-18.

Janovec, Ladislav. 2021. Svět v obrazech a ve frazeologii II. World in Picturesand in Phraseology. Pedagogická fakulta UK, Praha 2018.

Klégr, Aleš (2016): Lexikální kolokace: základní přehled o vývoji pojetí. In: ČMF 98, s. 95-103.

Lewicki A.M., *Studia z teorii frazeologii*, Łask 2003.

Martinková, M. (2014). K metodologii využití paralelních korpusů v kontrastivní lingvistice. „Naše řeč“, 97(4–5), s. 270–285.

Mrhačová, Eva – Ponczová. *Lidské tělo v české a polské frazeologii a idiomatice*, Ostrava 2004.

Müglová, Daniela. *Komunikace, tlumočení, překlad*. Enigma, Nitra. 2013

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Müldner-Nieckowski, Piotr, Łukasz Müldner-Nieckowski: *Nowy szkolny słownik frazeologiczny*, Świat Książki, Warszawa 2004.
Pajdzińska, A., *Studia frazeologiczne*, Łask 2006.
Popovićová, Snežana. *Česká a srbská frazeologie: Na cestě ke dvojjazyčnému frazeologickému slovníku*. Karolinum, Praha 2021.
Satoła-Staśkowiak, Joanna. *Tłumacząc nieprzetłumaczalne.* Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź 2020.
Slovník české frazeologie a idiomatiky 3: Výrazy slovesné. Leda, Praha 2009.
Szerszunowicz, Joanna. Kulturem we frazeografii dwujęzycznej In: Edukacja dla przyszłości, ed. J. F. Nosowicz. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku. Białystok 2014, s. 295-306.
Vaňková, Irena a kol. *Co na srdci, to na jazyku: kapitoly z kognitivní lingvistiky*. Karolinum, Praha 2005.
Vaňková, Irena Nádoba plná řeči (Člověk, řeč a přirozený svět) Karolinum Press, Praha 2007.
Zehnalová, Jitka a kolektiv. *Kvalita a hodnocení překladu: Modely a aplikace*. Univerzita Palackého, Olomouc 2015.

Велјановска, К., Фразеолошките изрази во македонскиот јазик (со осврт на соматската фразеологија) Македонска ризница 2006
Велковска, С. *Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник.* Скопје. (Сн.В.) 2008.
Делова-Силјанова, Јасминка. 2022. *Соматската фразеологија во преводот (македонско-чешки преплетувања*). Филолошки факултет „Блаже Конески“ Скопје.
Макаријоска Л., Павлеска, Б. *Прилози за македонската фразеологија/* Contributions to Macedonian Phraseology, 2020.

Фразеолошки речник на македонскиот јазик. Том Први А-Ј. 2003. Огледало Скопје. (ФРМЈ)
Фразеолошки речник на македонскиот јазик. Том Втори К-П. 2008. Огледало Скопје. (ФРМЈ)
Фразеолошки речник на македонскиот јазик. Том Трети Р-Ш. 2009. Огледало Скопје. (ФРМЈ)

www.korpus.cz

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

http://drmj.eu/
http://nkjp.pl/
https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:hledani_frazemy
https://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:intercorp
http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4064